

Postoperatieve pijnbestrijding door middel van PCA

U bent opgenomen in het Medisch Centrum Leeuwarden om een operatie te ondergaan. Na de operatie is het belangrijk dat de pijn die hierdoor kan ontstaan goed bestreden wordt. De anesthesioloog heeft in overleg met u gekozen voor pijnbestrijding met behulp van een PCA-pomp. In deze folder leest u meer over deze vorm van pijnbestrijding.

Over postoperatieve pijn

Het is belangrijk dat u na de operatie zo min mogelijk pijn heeft. Voor herstel na een operatie is het namelijk belangrijk dat u goed kunt blijven doorzuchten, ophoesten en bewegen. Ook is het belangrijk om redelijk snel maar gedoseerd weer in beweging te komen. Daarbij is voldoende rust en ontspanning van belang. Pijn na een operatie kan de voorgaande zaken belemmeren.

Wat is PCA?

De Nederlandse vertaling voor PCA is “patiënt gecontroleerde pijnbestrijding”. Dit betekent dat u als patiënt zelf kunt bepalen wanneer u pijnmedicatie neemt, zonder dat u dit hoeft te vragen aan een verpleegkundige of arts.

Hoe werkt PCA?

Na de operatie wordt er aan uw infuus een spuitpomp gekoppeld. In deze pomp zit een opiaat (bijvoorbeeld morfine) als pijnbestrijdend middel. U kunt zichzelf hiervan een hoeveelheid toedienen door het indrukken van een toedieningsknop. Uw pijn vermindert hierdoor. Als blijkt dat de pijn niet genoeg vermindert is, kunt u weer een nieuwe dosis krijgen, net zolang tot de pijn voldoende bestreden is.

Waarom PCA?

Er is voor PCA gekozen omdat u als patiënt daarmee **zelf** de pijnbestrijding kunt regelen. U voelt de pijn, u voelt hoe erg het is en u kunt zelf ook het beste bepalen wat voor u acceptabel is. Daardoor kunt u veel sneller reageren op opkomende pijn dan een verpleegkundige zou kunnen.

Probeer er ook op te letten dat u goed kunt blijven doorzuchten, ophoesten en bewegen. Als dit moeilijker wordt door de pijn is het verstandig weer op de knop te drukken.

Zoals eerder gezegd is het middel dat u zichzelf toe kunt dienen een opiaat. Dit is een goed middel om de pijn mee te bestrijden, maar het heeft wel een beladen reputatie. Er kunnen dan ook meerdere vragen bij u opkomen. Een aantal wordt hieronder besproken.

Kan ik mijzelf te veel medicijn toedienen?

De PCA-pomp is beveiligd, zodat het voor een bepaalde periode na het indrukken van de knop niet mogelijk is om een volgende hoeveelheid medicijn toe te dienen. Binnen deze periode kunt u wel op de knop drukken, maar u krijgt niets toegediend. Pas als deze periode verstreken is kunt u zich een volgende dosis toedienen door op de knop te drukken. Hiermee wordt voorkomen dat u zich te veel medicijn toedient. De pomp zorgt er als het ware voor dat het medicijn de kans krijgt om in te werken.

Als na deze periode de pijn toch nog te veel is, kunt u zich zonder problemen een volgende dosis toedienen.

Kan ik verslaafd raken?

Van opiaten is bekend dat het verslavend kan werken. Verslaving betekent dat men geestelijk en lichamelijk afhankelijk van een middel is. Als het middel echter gebruikt wordt ter bestrijding van pijn, en ook gedoseerd wordt op geleide van de pijn, is er geen kans op verslaving.

Kan ik de pijn helemaal doen verdwijnen door PCA?

Soms wel, maar niet altijd. Met name in de eerste dagen kan er sprake zijn van pijn, maar door middel van de PCA-pomp kunt u er zelf voor zorgen dat dit op een voor u acceptabel niveau blijft.

Welke bijwerkingen kunnen optreden?

Na de operatie kunt u misselijk worden. Het medicijn dat bij PCA wordt gebruikt, kan een van de oorzaken zijn. U krijgt standaard een middel tegen de misselijkheid toegediend. U kunt zich wat suffig voelen door het medicijn van de PCA. Dit is niet erg, maar het mag niet zo zijn dat u te veel slaapt en moeilijk te wekken bent. Dit kunt u voorkomen door de PCA alleen te gebruiken als u pijn heeft.

Natuurlijk is het zo dat u niet de enige bent die op de pijn en de bestrijding daarvan hoeft te letten. De verpleegkundigen zijn steeds beschikbaar om uitleg te geven, vragen te beantwoorden en advies te geven. Ook zij letten erop dat u goed kunt blijven doorzuchten, ophoesten en bewegen. Daarbij houden zij in de gaten dat u niet te suf bent en niet misselijk bent of wordt. Ook komt er twee keer per dag iemand langs van het POPs (postoperatieve pijnservice).

Tot slot

Bij voldoende pijnbestrijding herstelt u sneller van de operatie en kunt u sneller het ziekenhuis verlaten.

Voldoende pijnbestrijding betekent dus:

- pijn is acceptabel
- eventuele misselijkheid is onder controle
- u bent niet te suf
- u durft te bewegen, op te hoesten en diep door te ademen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen, stel deze dan gerust aan de POP-medewerker (die komt na de operatie twee keer per dag bij u langs), de verpleegkundige of de anesthesioloog.